

OBSAH

Místo úvodu	9
Počátky filosofického uchopení světa	10
Platónův idealismus	11
Aristotelova „fenomenologie“	12
Křesťanská filosofie	12
Emancipace člověka	13
Idealismus – materialismus	14
Vláda vědy	14
Fenomenologie a hermeneutika	15
Nevědomí a složitost lidského světa, tři světy člověka	16
Co s morálkou dnes?	18
1 Filosofické základy lékařské etiky	21
1.1 Fenomén morálky	21
1.1.1 Morálka ve společnosti	21
1.1.2 Morálka jedince	24
1.1.3 Etika jako filosofická disciplína	26
1.2 Filosofické základy lékařské etiky	27
1.2.1 Postmoderní doba	28
1.2.2 Projekt moderny	28
1.2.3 Zdroje moderního myšlení	29
1.2.4 Moderní doba ve 20. století	34
1.2.5 Kritické reflexe moderní doby	34
1.2.6 Nástup postmoderny	35
1.2.7 Zdroje postmoderního myšlení	37
1.2.8 Problém smyslu	39
1.2.9 Problém pravdy v současné epoše	41
1.3 Kdo je člověk a jaký je jeho svět	44
1.3.1 Martin Heidegger	47
1.3.2 Jan Patočka	57
1.3.3 Emmanuel Lévinas	69
1.4 Problém tělesnosti	72
1.4.1 Orientovanost a perspektiva	73
1.4.2 Psychosomatická situovanost	75
1.4.3 Duch a duše	78
1.5 Fenomén zdravotní péče	87
1.5.1 Hermeneutická situace zdravotníků a pacientů	91
2 Historie a poslání lékařské etiky	97
2.1 Příběh lékařské etiky	97
2.2 Co je lékařská etika a jaké je její poslání	102

2.2.1	Proměny ve vztahu lékaře a pacienta	103
2.2.2	Dehumanizace medicíny	106
2.2.3	Nová dilemata objevující se v souvislosti s technologickým pokrokem	108
2.2.4	Problém výzkumu	110
2.3	Význam a pracovní metody lékařské etiky	110
2.4	Metody morálního rozvažování	113
2.4.1	Aristotelské frónésis a dialog	113
2.4.2	Konsekvenencialismus – zvažování důsledků	115
2.4.3	Principlismus v lékařské etice	116
2.4.4	Význam jednotlivých principů	118
2.4.5	Dobré principy ve sporu	122
2.4.6	Principy jako mantinely	127
3	Témata lékařské etiky	129
3.1	Příběh práv pacientů	129
3.2	Informovaný souhlas	134
3.2.1	Problém informování nemocného	138
3.2.2	Kompetence pacienta udělit souhlas se zdravotnickým výkonem	141
3.2.3	Práce s nekompetentními pacienty	144
3.2.4	Nekompetentní mladý pacient	146
3.3	Rozhodování v závěru života	149
3.3.1	Advanced directives – dříve vyslovená přání či instrukce	153
3.4	Eutanazie, dystanazie a paliativní péče	159
3.4.1	Ponechání nemocného zemřít	161
3.4.2	Problém eutanazie	164
3.5	Etické problémy reprodukce – potrat, asistovaná reprodukce	166
3.5.1	Interrupce	166
3.5.2	Asistovaná reprodukce	169
3.5.3	Přírodní loterie a ideál rodičovské lásky	173
3.6	Etické aspekty klonování, získávání a využívání kmenových buněk a výzkumu na lidských embryích	175
3.7	Etické problémy genetiky	179
3.8	Etické aspekty transplantací orgánů a tkání	184
3.8.1	Smrt mozku	187
3.8.2	Souhlas nemocného s odběrem orgánů	188
3.9	Etická regulace výzkumu	191
3.9.1	Norimberský kodex	192
3.9.2	Helsinská deklarace	192
3.9.3	Bioetická konvence a Směrnice 2001/20/EC	194
3.9.4	Etické komise	195
3.10	Alternativní medicína	196
3.11	Enhancement	200
3.12	Konflikty zájmů v medicíně	202

3.12.1	Ekonomizace medicíny	203
3.12.2	Lékaři a producenti farmak	205
3.12.3	Konflikty zájmů ve vědeckém výzkumu	207
3.12.4	Zdravotně průmyslový komplex	207
Použitá literatura		209
Jmenný rejstřík		215
Věcný rejstřík		215
Souhrn		219
Summary		221